

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020»
ΜΟΝΑΔΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/νση: Λ. Αθηνών 56
 Ταχ. Κώδικας : 10441 Αθήνα
 Πληροφορίες: Κ.Ψυχουντάκης – Α.Ποζαπαλίδη
 Τηλέφωνο: 2105275003 - 2105275025
 Email: kpsichountakis@mou.gr – apozapalidi@mou.gr

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
 Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

Α.Δ.Α.:

Ημερομηνία **23-12-2021**

Α.Π.: **5473**

Κωδ. πρόσκλησης στο ΟΠΣΑΑ:

4.3.1_2021_Ε.Υ.Ε.Π.Α.Α.

Προς: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ) 2014-2020

ΜΕΤΡΟ 4: «Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού»

ΥΠΟΜΕΤΡΟ 4.3: «Στήριξη για επενδύσεις σε υποδομές που συνδέονται με την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό ή την προσαρμογή της γεωργίας και της δασοκομίας»

ΔΡΑΣΗ 4.3.1: «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων»

Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Το **ν.4314/2014 (Α' 265)**: «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις», όπως κάθε φορά ισχύει.
2. Τον **κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
 Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.

3. Τον **κανονισμό (ΕΕ) 1305/2013** για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου.
4. Τον **κανονισμό (ΕΕ) 2020/2220** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022.
5. Το **π.δ. 97/2017 (Α' 138)** «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων».
6. Το **π.δ. 40/2021 (Α' 100)** «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών».
7. Την αρ. **С (2015) 9170/11.12.2015** Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020, όπως κάθε φορά ισχύει.
8. Τις από **10.12.2021 αποφάσεις-συμπεράσματα** της 10ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ της Ελλάδας 2014-2020, όσον αφορά τα κριτήρια επιλογής της Δράσης 4.3.1.
9. Την υπ' αρ. **152950/23.10.2015** ΚΥΑ έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΠΑΑ 2014-2020.
10. Την υπ' αρ. **4760/23-06-2021 (Υ.Ο.Δ.Δ.' 483)** απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση καθηκόντων Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων & Υποδομών στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων», με την οποία διορίστηκε ο κ. Παπαγιαννίδης Δημήτριος του Οδυσσέα, στη θέση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων & Υποδομών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.
11. Την υπ' αρ. **3299/16-12-2021 (Β' 5985)** απόφαση των Υφυπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «3^η τροποποίηση της υπ' αρ. 24944/20-09-2016 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αναδιάρθρωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020» (Β' 3066).
12. Την υπ' αρ. **1065/19-04-2016 (Β' 1273)** απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Θέσπιση διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας 2014–2020»», όπως κάθε φορά ισχύει.
13. Την υπ' αρ. **137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 (Β' 5968)** Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Αντικατάσταση της υπ' αριθ.110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ

Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»», όπως κάθε φορά ισχύει.

14. Την υπ' αρ. **892/133271/20-05-2021 (Β' 2137)** απόφαση του Υπουργού και των Υφυπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Μεταβίβαση της εξουσίας υπογραφής «με εντολή Υπουργού» ή «με εντολή Υφυπουργού» ή «με εντολή Υπουργού και Υφυπουργού», κατά περίπτωση, στο Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων και σε Προϊσταμένους οργανικών μονάδων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων»».
15. Την υπ' αρ. **3238/13-12-2021** επιστολή ενημέρωσης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 – Μονάδα Χρηματοοικονομικών Ροών και ΟΠΣΑΑ για την έκδοση πρόσκλησης.
16. Το υπ' αρ. **3328/22-12-2021** έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 – Μονάδα Θεσμικής Υποστήριξης & Αξιολόγησης, με το οποίο δόθηκε η σύμφωνη γνώμη επί του σχεδίου πρόσκλησης προς τους δυνητικούς δικαιούχους, για την υποβολή αιτήσεων στήριξης.

Κ Α Λ Ε Ι

Τους παρακάτω δυνητικούς δικαιούχους:

- Περιφέρειες
- Δήμους

(Αρμόδιες υπηρεσίες οι οποίες έχουν την ευθύνη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για το σχεδιασμό και την κατάρτιση του προγράμματος των σχετικών έργων),

για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Μέτρου 4, Υπομέτρου 4.3, Δράσης: 4.3.1: «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων» του ΠΑΑ 2014-2020.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Στην Ελλάδα, ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η γεωργία σε σχέση με τους υδάτινους πόρους είναι η έντονη εποχική ανισοκατανομή μεταξύ της διαθεσιμότητας του νερού και της ζήτησης του για αρδευτική χρήση. Οι βροχοπτώσεις και τα φαινόμενα απορροής λαμβάνουν χώρα κυρίως την περίοδο του χειμώνα με αποτέλεσμα, κατά την περίοδο αυτή, τεράστιες ποσότητες ύδατος να χάνονται στην θάλασσα. Αντίθετα το καλοκαίρι χαρακτηρίζεται από έντονη ανομβρία ενώ η ζήτηση για αρδευτικό νερό είναι μέγιστη, αφού οι υδατικές ανάγκες των καλλιεργειών είναι μεγάλες και η άρδευση αποτελεί πολλές φορές καθοριστικό παράγοντα για την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Τα παραπάνω καταδεικνύουν την ανάγκη που υπάρχει για καλύτερη διαχείριση και αποδοτικότερη χρήση του νερού στη γεωργία.

Ο κύριος στόχος του μέτρου αυτού είναι η επίτευξη μιας ισορροπίας μεταξύ της προστασίας

του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας, αφού οι εγγειοβελτιωτικές υποδομές αφορούν έργα τα οποία υλοποιούνται στην βάση κανονιστικών περιορισμών (κυρίως για περιβαλλοντικούς λόγους) για την εξασφάλιση αρδευτικού νερού για την ενίσχυση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής γεωργίας.

Ως κύριος τομέας εστίασης για τη Δράση 4.3.1 ορίζεται η προτεραιότητα 5Α (αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού από τη γεωργία), ενώ η βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς (προτεραιότητα 2Α) αποτελεί έμμεσο στόχο της δράσης αυτής.

Η βελτίωση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία (5Α) απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση στη λειτουργία και διαχείριση του συστήματος: υδροληψία-μεταφορά-διανομή - εφαρμογή στο φυτό.

Τα έργα που υποστηρίζονται από την παρούσα δράση αφορούν σε μέτρα διαχείρισης της ζήτησης του νερού στη γεωργία και συμπεριλαμβάνονται στα εγκεκριμένα ΣΔΛΑΠ.

Πρώτης προτεραιότητας είναι τα έργα που στοχεύουν στη μείωση απωλειών και στην εφαρμογή μεθόδων άρδευσης υψηλής αποδοτικότητας (π.χ. κλειστά δίκτυα σε συνδυασμό με στάγδην άρδευση), με αντικατάσταση υπάρχοντων πεπαλαιωμένων δικτύων άρδευσης. Τα έργα αυτά συμβάλλουν άμεσα στην αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία.

Επιπλέον, δίνεται προτεραιότητα και σε έργα που χρησιμοποιούν εναλλακτικές πηγές νερού (ανακυκλωμένα ύδατα).

Στο πλαίσιο αυτό η παρούσα δράση στηρίζει την υλοποίηση τεχνικών έργων όπως:

- εκσυγχρονισμός των υπάρχοντων δικτύων άρδευσης καθώς και των σχετικών υποστηρικτικών τους υποδομών.
- ανακαίνιση και αντικατάσταση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.
- χρήση ανακυκλωμένων υδάτων.

Συμπληρωματικά των ανωτέρω και στο πλαίσιο της ολιστικής προσέγγισης της εξυπηρέτησης του στόχου για αύξηση της αποδοτικότητας του νερού στη γεωργία (5Α), σημαντικό ρόλο παίζει η καλύτερη διαχείριση της απόληψης του νερού που χρησιμοποιείται στη γεωργία. Βασικό μέτρο διαχείρισης της απόληψης αποτελεί η αντικατάσταση της ανεξέλεγκτης ιδιωτικής άρδευσης - με απολήψεις από υπόγεια ή/και επιφανειακά σώματα - από συλλογικά ολοκληρωμένα έργα, η διαχείριση των οποίων βασίζεται στον προγραμματισμό των αρδεύσεων και στη μέτρηση του εφαρμοζόμενου νερού, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση των πιέσεων από τη γεωργία τόσο στα υπόγεια όσο και στα επιφανειακά υδατικά σώματα.

Η καλύτερη παρακολούθηση της κατανάλωσης του αρδευτικού νερού καθώς και ο έλεγχος των εφαρμοζόμενων μεθόδων άρδευσης, συμβάλλει έτσι στη μείωση των απολήψεων του νερού και

συνεπώς στη βελτίωση της αποδοτικότητας του νερού.

Σημειώνεται ότι η ανεξέλεγκτη ιδιωτική άρδευση με απόληψη κυρίως από υπόγεια υδατικά σώματα αποτελεί τη βασική αιτία υποβάθμισης των υπόγειων υδατικών σωμάτων στην Ελλάδα. Η συγκράτηση των χειμερινών απορροών και η διάθεση αυτών κατά τους θερινούς μήνες, όπου η ζήτηση για νερό άρδευσης είναι αυξημένη, οδηγεί σε μείωση των πιέσεων των υπόγειων υδάτων. Σε συνδυασμό δε με την κατασκευή σύγχρονων αρδευτικών δικτύων, επιτυγχάνεται συνολικά μείωση της κατανάλωσης του νερού και συνεπώς αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του νερού στη γεωργία.

Στο ίδιο πλαίσιο, και οι τεχνητοί εμπλουτισμοί, ως έργα αποκατάστασης της ποσότητας και της ποιότητας των υπόγειων υδάτων, συμβάλλουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων υφαλμύρυνσης και στην αποκατάσταση προβληματικών υπόγειων υδατινών συστημάτων εξασφαλίζοντας παράλληλα νερό για την γεωργία. Τα έργα αυτά συμβάλλουν μόνο έμμεσα στη στόχευση της παρούσας Δράσης και γι' αυτό προτείνονται ως επιλέξιμα, μόνο όταν είναι συμπληρωματικά έργα άλλων προτεινόμενων δράσεων με άμεση στόχευση τη μείωση της κατανάλωσης του νερού (π.χ. ανακαίνιση αρδευτικού δικτύου με απόληψη από γεωτρήσεις). Σε συμφωνία με τα ανωτέρω, η συγκεκριμένη Δράση περιλαμβάνει επιπλέον κατασκευές έργων:

- ταμίευσης νερού και συνοδών αρδευτικών δικτύων
- τεχνητού εμπλουτισμού υπόγειων υδάτων σε ανακαίνιση δικτύου από γεωτρήσεις.

2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στις ακόλουθες περιοχές εστίασης του ΠΑΑ 2014-2020:

Πίνακας (Πρωτογενείς Επιπτώσεις)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 5 «Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με ανθεκτικότητα στην αλλαγή του κλίματος στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων και της δασοπονίας»

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ: Α «Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης ύδατος από τη γεωργία»

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 2 «Ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και της ανταγωνιστικότητας όλων των τύπων της γεωργίας σε όλες τις περιφέρειες και προώθηση των καινοτόμων γεωργικών τεχνολογιών και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών» - έμμεσος στόχος

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΣΤΙΑΣΗΣ: Α «Βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας όλων των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, ιδίως προκειμένου να αυξηθεί η συμμετοχή και ο προσανατολισμός στην αγορά και η διαφοροποίηση της γεωργίας»

2.2 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν, θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των παρακάτω δεικτών:

Πίνακας 1. Δείκτες Εκροών

Δείκτης Εκροών (Output)	Περιγραφή Δεικτη	Περιοχή Εστίασης	Τρόπος Συμπλήρωσης / Υπολογισμού
O1*	Συνολικές δημόσιες δαπάνες (€)	5A	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
O2	Συνολική επένδυση (€)	5A	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
O3	Αριθμός δράσεων / πράξεων στις οποίες παρέχεται στήριξη	5A	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
O5*	Συνολική έκταση (σε εκτάρια) (αφορά την αρδευόμενη έκταση)	5A	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ
SOb	Συνολική τυπική απόδοση καλλιεργειών (€) – υφιστάμενη κατάσταση	5A	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (με βάση τη γεωργο-οικονομοτεχνική μελέτη που υποβάλει μαζί με την αίτηση στήριξης και λαμβάνοντας υπόψη βοηθητικό αρχείο excel που υπάρχει στο ΟΠΣΑΑ)
SOa	Συνολική τυπική απόδοση καλλιεργειών (€) – τελική κατάσταση	5A	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (με βάση τη γεωργο-οικονομοτεχνική μελέτη που υποβάλει μαζί με την αίτηση στήριξης και λαμβάνοντας υπόψη βοηθητικό αρχείο excel που υπάρχει στο ΟΠΣΑΑ)
PWS	Δυνητική εξοικονόμηση νερού (Potential Water Savings)	5A	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (με βάση μελέτη που υποβάλει μαζί με την αίτηση στήριξης)
ERWU	Πραγματική μείωση της χρήσης νερού (Effective Reduction in Water Use)	5A	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (με βάση μελέτη που υποβάλει στο τέλος του έργου)

*(Δείκτης Πλαισίου Επίδοσης)

Πίνακας 2. Διαστάσεων Δεικτών*(Ορισμένοι Δείκτες Εκρών αναλύονται σε Διαστάσεις σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:)*

Δείκτης Εκρών (Output)	Διάσταση Δείκτη	Περιγραφή δεδομένων διάστασης (απάντηση)	Τρόπος Συμπλήρωσης/Υπολογισμού
01, 03	Αφορά χρηματοδοτικά εργαλεία	FI1=ΝΑΙ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (επιλέγει FI2=ΟΧΙ)
		FI2=ΟΧΙ	
01	Κατηγορία Περιοχής	LFA1=Ορεινή Περιοχή	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ (επιλέγει ένα δεδομένο διάστασης με βάση αναρτημένο στο ΟΠΣΑΑ αρχείο excel)
		LFA2=Περιοχή που αντιμετωπίζει φυσικούς περιορισμούς εκτός της ορεινής	
		LFA3=Περιοχή που επηρεάζεται από ειδικά μειονεκτήματα	
		LFA4=Περιοχή που δεν αντιμετωπίζει φυσικούς περιορισμούς ή ειδικά μειονεκτήματα	

3 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 3.1 Η συγχρηματοδοτούμενη¹ δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων ανέρχεται σε **40.000.000,00 €**.
- 3.2 Ο ΕΦΔ (Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων), με τη σύμφωνη γνώμη της ΔΑ (Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020), δύναται να επικαιροποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας (ιστοσελίδα του ΠΑΑ: www.agrotikianaptixi.gr).
- 3.3 Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις, έως το ύψος της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης ή εναλλακτικά έως το 110% αυτής ή και μεγαλύτερο, για τις περιπτώσεις που αναφέρονται αναλυτικά στην παράγραφο 6.1 της παρούσας πρόσκλησης.

¹ Όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΠΑΑ για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνεισφοράς

4 ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

4.1 Ως επιλέξιμες είναι, σύμφωνα με την παρ. 2, άρθρο 60, του κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, **οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί μετά την υποβολή της αίτησης στήριξης**. Εξαιρούνται οι δαπάνες για τα γενικά έξοδα οι οποίες είναι επιλέξιμες, σύμφωνα με την παρ. 2, άρθρο 65, του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί και πληρωθεί από το δικαιούχο μετά την 1η Ιανουαρίου 2014.

4.2 Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την κατασκευή έργων εγγείων βελτιώσεων συμπεριλαμβανόμενων και των άλλων δαπανών που απαιτούνται.

Ενδεικτικά θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες των ακόλουθων υποέργων:

- ✓ Κατασκευή υποδομής.
- ✓ Προμήθεια.
- ✓ Οριστική μελέτη (σύμφωνα με τα ισχύοντα κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης), η οποία θα πρέπει να έχει εκπονηθεί **μετά την 01/01/2014 και πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.**
- ✓ Υπηρεσίες Συμβούλων, όπως:
  - * Τεχνικός Σύμβουλος - Μελετητής σύμφωνα με την παρ.6, άρθρο 188, του ν.4412/2016 (Α' 147) και την υπ'αρ. ΔΝΣβ/92783 π.ε./ΦΝ466/10-9-2018 Υ.Α. (Β' 4203). Σημειώνεται ότι η συμμετοχή των βασικών μελετητών στην εκτέλεση δημοσίων έργων **είναι υποχρεωτική, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ως άνω απόφαση.**
  - * Γεωτεχνικός Σύμβουλος κατά την εκτέλεση έργου ταμίευσης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- ✓ Αρχαιολογικές έρευνες και εργασίες.
- ✓ Αποζημίωση ηρτημένης εσοδείας (εφόσον το δίκτυο διέρχεται από ιδιωτικές εκτάσεις).
- ✓ Δαπάνες Οργανισμών Κοινής Ωφελείας (ΟΚΩ).
- ✓ Σύνδεση ΑΠΕ με δίκτυο ΔΕΔΔΗΕ.

4.3 Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών, δηλαδή της ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των προτεινόμενων πράξεων, ορίζεται η **31 Δεκεμβρίου 2025**. Εντούτοις θα πρέπει το φυσικό αντικείμενο να έχει ολοκληρωθεί και η τελική αίτηση πληρωμής να έχει υποβληθεί από τους δικαιούχους στην ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων, το αργότερο μέχρι **31 Αυγούστου 2025**.

4.4 Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές, σύμφωνα με την παρ. 6, άρθρο 65, του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.

4.5 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην υπ' αρ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 (Β' 5968) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Αντικατάσταση της υπ' αριθ.110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β' 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.7.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων Ε.Σ.Π.Α. 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»», όπως κάθε φορά ισχύει.

4.6 Ως **μέγιστος προϋπολογισμός** των υποβαλλόμενων πράξεων ορίζεται το ποσό **των 2,2 εκ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.)**.

4.7 Έργα με έσοδα: Δεν αφορά την παρούσα δράση, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 65 του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.

4.8 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας:

- Οι πράξεις θα πρέπει να είναι συμβατές με τους όρους του άρθρου 46 του κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013. Οι απαιτήσεις του άρθρου 46 ανά κατηγορία επένδυσης αναφέρονται στο **συνημμένο Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης**.
- Οι πράξεις θα πρέπει να πληρούν τους επιπλέον όρους που ορίζονται στα κριτήρια επιλεξιμότητας της Δράσης 4.3.1, όπως αυτά αποτυπώνονται στο **συνημμένο οδηγό διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης**.
- Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τα άρθρα 45, 60, 61 του κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 και το άρθρο 69 του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.

4.9 Δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους: Δεν αφορά την παρούσα δράση.

5 ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

5.1 Η αίτηση στήριξης υποβάλλεται **αποκλειστικά ηλεκτρονικά** μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Αγροτικής Ανάπτυξης-Ο.Π.Σ.Α.Α. (www.opsaa.gr/RDIIS), συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά/έγγραφα. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται τα στελέχη του δυνητικού δικαιούχου να διαθέτουν ατομικό **κωδικό πρόσβασης στο Ο.Π.Σ.Α.Α., πριν την υποβολή της Αίτησης Στήριξης**.

Οδηγίες για έκδοση κωδικού χρήστη στο ΟΠΣΑΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική Δ/ση του ΟΠΕΚΕΠΕ (www.opkepe.gr), στο σύνδεσμο «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ».

Η επικοινωνία με το Δυνητικό Δικαιούχο γίνεται μέσω του Ο.Π.Σ.Α.Α., **αποκλειστικά με ηλεκτρονικό τρόπο**, σε όλα τα στάδια από την αίτηση στήριξης μέχρι και την έκδοση της

απόφασης ένταξης. Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό να έχουν καταχωρηθεί σωστά όλα τα στοιχεία του Δικαιούχου (Διαδρομή καταχώρησης στοιχείων στο Ο.Π.Σ.Α.Α.: Αίτηση Στήριξης – Στοιχεία Δικαιούχου – Επικοινωνία - Στοιχεία Επικοινωνίας - E_mail) και **ιδιαίτερα το e-mail επικοινωνίας**, στο οποίο θα προωθούνται όλα τα αυτοματοποιημένα μηνύματα στα διάφορα στάδια αξιολόγησης, ένταξης κ.α..

Σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δεν λαμβάνει τα e-mail στα εισερχόμενά του, πρέπει να ελέγξει τον φάκελο «Ανεπιθύμητα» ("Spam" ή "Bulk").

5.2 Ημερομηνία έναρξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **10/01/2022 και ώρα 00:00:01**

Ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: **06/05/2022 και ώρα 23:59:59**

Έγγραφα, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη /υποβολή τους (π.χ. χάρτες, σχέδια, κ.α.), δύνανται να αποστέλλονται στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Π.Α.Α. 2014 – 2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων, διεύθυνση: Λ. Αθηνών 56, 10441 Αθήνα και να πρωτοκολλούνται από αυτήν, **εντός 10 εργάσιμων ημερών** από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης στήριξης.

Το κάθε αρχείο που επισυνάπτεται πρέπει να έχει μέγεθος μικρότερο των 10ΜΒ.

Δε θα γίνονται δεκτές αιτήσεις στήριξης εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

5.3 Ειδικότερα, η ηλεκτρονική υποβολή στο ΟΠΣΑΑ περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

A/A	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
1	Τυποποιημένη αίτηση στήριξης (επισυνάπτεται υπόδειγμα).
2	Απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων ή πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις ή βεβαίωση απαλλαγής από περιβαλλοντική αδειοδότηση (σε ισχύ).
3	Μελέτη δυνητικής εξοικονόμησης ύδατος σύμφωνη με τις προδιαγραφές της υπ' αρ. 165/20277/06-02-2018 (Β' 863) απόφασης της Δ/νσης Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και η εγκριτική της απόφαση. Δεν απαιτείται μελέτη δυνητικής εξοικονόμησης στις επενδύσεις των κατηγοριών III, V, VI, VII. Στην κατηγορία VIII απαιτείται κατά περίπτωση.
4	Βεβαίωση του αρμόδιου φορέα διαχείρισης ή του δικαιούχου ότι στην προτεινόμενη πράξη υπάρχει ήδη εγκατεστημένος υδρομετρητής.
5	Για επένδυση συνεπαγόμενη καθαρής αύξηση αρδευόμενης έκτασης σε σύνδεση με υφιστάμενο ταμιευτήρα σε υδάτινο σώμα η κατάσταση του οποίου έχει χαρακτηριστεί κατώτερη της καλής ως προς την ποσότητα: <ul style="list-style-type: none"> Περιβαλλοντική αδειοδότηση εκδοθείσα πριν από την 31η Οκτωβρίου του 2013, στην οποία περιλαμβάνεται μέγιστη υδροληψία ή ελάχιστη οικολογική παροχή σύμφωνα με το άρθρο 4 της Οδηγίας 2000/60. Έγγραφο/Βεβαίωση του Φορέα Διαχείρισης του ταμιευτήρα ότι από την προτεινόμενη

	πράξη δεν προσβάλλονται τα όρια μέγιστης υδροληψίας ή ελάχιστης οικολογικής παροχής που αναφέρονται στη σχετική περιβαλλοντική αδειοδότηση του ταμιευτήρα.
6	Μελέτη ενεργειακής εξοικονόμησης και η εγκριτική της απόφαση (εφόσον αφορά).
7	Στοιχεία τεκμηρίωσης της κοστολόγησης εργασιών στην περίπτωση που ο προϋπολογισμός δεν προκύπτει από κανονιστικές πράξεις, όπως αποφάσεις του αρμόδιου Υπουργού για την έγκριση, αναπροσαρμογή και τροποποίηση των ενιαίων τιμολογίων Έργων Οδοποιίας, Υδραυλικών, Λιμενικών, Οικοδομικών και Πρασίνου. Εάν ο προϋπολογισμός των δαπανών αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών υπερβαίνει το 5% επί του συνολικού προϋπολογισμού του κατασκευαστικού έργου, απαιτείται η εγκριτική απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, μετά από αιτιολογημένη γνώμη των αρμόδιων Κεντρικών Συμβουλίων του ίδιου Υπουργείου.
8	Δικαιολογητικά για την εξέταση της διαδικασίας διακήρυξης ή και της διαδικασίας ανάληψης νομικής δέσμευσης. Υποβάλλονται στην περίπτωση που έχει προηγηθεί της υποβολής της αίτησης στήριξης η δημοσίευση διακήρυξης ή και η υπογραφή σύμβασης με ανάδοχο.
9	Κανονιστικό πλαίσιο ορισμού του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης.
10	Σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης, για το περιεχόμενο και την υποβολή της αίτησης στήριξης.
11	Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δυνητικού δικαιούχου για την υποβολή της αίτησης στήριξης (κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά, κ.λπ).
12	Σύμφωνη γνώμη του φορέα που θα αναλάβει καθήκοντα εκτέλεσης της πράξης σε περίπτωση αδυναμίας του δικαιούχου ή και, εφόσον υπάρχει, σχετική προγραμματική σύμβαση.
13	Εγκριτική απόφαση επικαιροποιημένης οριστικής μελέτης, τεχνική περιγραφή, αναλυτικός προϋπολογισμός, συνοπτική προμέτρηση, τιμολόγιο δημοπράτησης, οριζοντιογραφία γενικής διάταξης έργου.
14	Διακήρυξη του διαγωνισμού (Αναλυτική και Περιληπτική) ή πρόσκληση για κλειστές διαδικασίες, απαιτούμενες Συγγραφές Υποχρεώσεων (Ειδική, Γενική, Τεχνική), Τεχνικές Προδιαγραφές όπου απαιτείται, χρονοδιάγραμμα προγραμματισμού κατασκευής.
15	Στοιχεία τεκμηρίωσης εξασφάλισης γης (απόφαση αρμόδιου συλλογικού οργάνου του δυνητικού δικαιούχου, κτηματολόγιο, τίτλοι ιδιοκτησίας, κλπ).
16	Απαιτούμενες αδειοδοτήσεις.
17	Απόφαση αρμοδίων συλλογικών οργάνων του δυνητικού δικαιούχου, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία, για την υποβολή της αίτησης στήριξης.
18	Γεωργοοικονομοτεχνική μελέτη τελευταίας δεκαετίας και η εγκριτική της απόφαση.
19	Μελέτη οικονομικής σκοπιμότητας (ΜΟΣ) τελευταίας δεκαετίας και η εγκριτική της απόφαση.
20	Υπογεγραμμένη σύμβαση με τον ανάδοχο (εφόσον υπάρχει).
21	Απόφαση ένταξης έργου που αξιοποιείται από την προτεινόμενη πράξη σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα (εφόσον υπάρχει).

Όλα τα ανωτέρω υποβάλλονται ηλεκτρονικά σε **μορφή αρχείου τύπου pdf**.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό ΟΠΣΑΑ και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ, που τους ενημερώνει πως η αίτηση στήριξής τους υποβλήθηκε επιτυχώς (τίτλος πράξης, ημερομηνία υποβολής και κωδικός Ο.Π.Σ.Α.Α.).

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίηση της **είναι της αποκλειστικής** ευθύνης των αιτούντων.

Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

5.4 Διόρθωση – ανάκληση αιτήσεων στήριξης πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους

Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν να διορθώσουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση. **Η αίτηση στήριξης αξιολογείται βάσει της τελευταίας επιτυχούς/έγκυρης υποβολής (τελευταία οριστικοποιημένη αίτηση στήριξης).**

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύνανται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης εν όλο ή εν μέρει μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 809/2014. Η ανάκληση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρίσκονταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που ανακαλεί.

6 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

6.1 Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των αιτήσεων στήριξης που υποβλήθηκαν, πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣΑΑ και η αξιολόγηση είναι συγκριτική.

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής που περιγράφονται στο συνημμένο στην παρούσα Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης.

Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου δύνανται να ζητηθεί η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, **εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ηλεκτρονική κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου στο δυνητικό δικαιούχο μέσω του Ο.Π.Σ.Α.Α..**

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, ενώ προβλέπονταν στην πρόσκληση, δεν υποβλήθηκαν λόγω παράλειψης του δυνητικού δικαιούχου και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των στοιχείων που υποβλήθηκαν και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της αίτησης στήριξης.

Ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλλει προς την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Π.Α.Α. 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων, **αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω του Ο.Π.Σ.Α.Α.** τα συμπληρωματικά στοιχεία και τις διευκρινήσεις στοιχείων, εντός της παραπάνω προθεσμίας.

Στον έλεγχο, σύμφωνα με την παρ. 2, άρθρο 48, του κανονισμού (ΕΕ) 809/2014, περιλαμβάνεται επαλήθευση:

α) Της επιλεξιμότητας του δικαιούχου.

β) Των κριτηρίων επιλεξιμότητας.

γ) Της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλογής.

δ) Της επιλεξιμότητας των δαπανών της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με την κατηγορία δαπανών ή τη μέθοδο υπολογισμού που πρέπει να χρησιμοποιείται όταν η ενέργεια ή μέρος αυτής εμπίπτει στα στοιχεία β), γ) και δ), της παρ. 1, άρθρου 67, του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.

ε) Του εύλογου χαρακτήρα των δαπανών που υποβλήθηκαν του στοιχείου α), της παρ. 1, άρθρο 67, του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013, εξαιρουμένων των συνεισφορών σε είδος και του κόστους απόσβεσης. Οι δαπάνες αξιολογούνται με χρήση κατάλληλου συστήματος αξιολόγησης, όπως δαπάνες αναφοράς, σύγκριση των διαφόρων προσφορών ή επιτροπή αξιολόγησης.

Αρχικά ελέγχεται η εμπρόθεσμη υποβολή, η πληρότητα και η συμμόρφωση των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, ως προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης».

Στη συνέχεια οι αιτήσεις βαθμολογούνται με βάση τα κριτήρια επιλογής, σύμφωνα με τον «Οδηγό Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης» και προσδιορίζεται το ποσό και ποσοστό στήριξης.

Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε κατάλληλο φύλλο διοικητικού ελέγχου κριτηρίων επιλογής, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ.

Με βάση τα ως άνω αποτελέσματα εκδίδεται Πίνακας Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου (Πίνακας κατάταξης στο Ο.Π.Σ.Α.Α.), στον οποίο παρουσιάζονται οι παραδεκτές και μη παραδεκτές αιτήσεις. Οι παραδεκτές αιτήσεις κατατάσσονται με φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Στον Πίνακα επισημαίνονται:

i. Οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη, των οποίων ο προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη τυχόν ελάχιστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση.

ii. Οι αιτήσεις που δεν επιλέγονται προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους.

iii. Το οικονομικό αντικείμενο των αιτήσεων, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

Οι αιτήσεις που επιλέγονται προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο i ανωτέρω, εντάσσονται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με την παράγραφο 6.2.

Ο ανωτέρω πίνακας συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο ΟΠΣΑΑ, για τη δυνατότητα υποβολής προσφυγής (ενδικοφανούς προσφυγής) κατά την έννοια του άρθρου 25 του ν. 2690/1999, τον τρόπο, τον τόπο και τις προθεσμίες υποβολής της εν λόγω προσφυγής. Ο πίνακας δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο (ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ, αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στον ενδιαφερόμενο και τυχόν άλλα μέσα) για την ενημέρωση των αιτούντων.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι λαμβάνουν αυτοματοποιημένο email από το ΟΠΣΑΑ που τους ενημερώνει για το αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου (θετικό ή αρνητικό). Στην περίπτωση που το αποτέλεσμα είναι αρνητικό, το αυτοματοποιημένο email παραπέμπει τους δυνητικούς δικαιούχους στο σύνδεσμο του ΟΠΣΑΑ ώστε να ενημερωθούν για τους λόγους απόρριψης καθώς και για το δικαίωμα, την προθεσμία και τον τόπο υποβολής της προσφυγής.

Η ως άνω προσφυγή **υποβάλλεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά** μέσω του Ο.Π.Σ.Α.Α. προς την **Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων**, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργασίμων ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης μέσω του Ο.Π.Σ.Α.Α. και εξετάζεται σύμφωνα με την υπ' αρ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 (Β' 5968) Υ.Α., όπως κάθε φορά ισχύει.

Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης, επικαιροποιείται ο Πίνακας Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, ο οποίος αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και κοινοποιείται αμελλητί στους προσφεύγοντες.

Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων, προβαίνει σε υπερδέσμευση του ποσού της πρόσκλησης με σκοπό:

1. Την προσαρμογή, όπου απαιτείται, του οικονομικού αντικειμένου των αιτήσεων που έχουν ήδη επιλεγεί προς στήριξη.
2. Την ένταξη στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης των αιτήσεων που μετά την εξέταση της σχετικής προσφυγής, συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση της τελευταίας πρότασης που επιλέχθηκε προς στήριξη, σύμφωνα με το σημείο i ανωτέρω.

Το ποσό της υπερδέσμευσης μπορεί να ανέλθει έως το 110% της συνολικής δημόσιας ενίσχυσης που καθορίζεται στην πρόσκληση, δυνάμει της οποίας υποβλήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις στήριξης. Στην περίπτωση που το ποσοστό αυτό δεν επαρκεί για την κάλυψη των ανωτέρω ενεργειών ή και σε άλλες πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, δύναται να αυξηθεί. Η εν λόγω αύξηση απαιτεί την έγκριση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020.

Στην περίπτωση όπου μετά τις ανωτέρω ενέργειες δεν καλύπτεται το καθορισμένο επίπεδο υπερδέσμευσης, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων, δύναται να προβεί σε επιλογή επόμενων στη σειρά κατάταξης αιτήσεων στήριξης του επικαιροποιημένου Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, εφόσον αυτές συγκεντρώνουν βαθμολογία μεγαλύτερη της τυχόν ελάχιστης βαθμολογίας που ορίζει η πρόσκληση.

Ο διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) των αιτήσεων στήριξης θα διενεργηθεί από στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων.

Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται ότι άτομα που έχουν λειτουργήσει ως αξιολογητές αίτησης στήριξης δε συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση. Επιπλέον εξασφαλίζεται ότι, για τα άτομα που μετέχουν στη διαδικασία του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων στήριξης, δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

- 6.2** Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη εκδίδεται απόφαση ένταξης πράξεων, με την οποία κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του ΠΑΑ κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) του κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013. Η **απόφαση ένταξης** της πράξης εκδίδεται με ευθύνη της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων και δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις. Τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο **Γενικός Γραμματέας Ενωσιακών Πόρων & Υποδομών**.

Μετά την έκδοση της απόφασης, τα στοιχεία της (αριθμός πρωτοκόλλου, ημερομηνία, Κωδικός Α.Δ.Α.), καθώς και η απόφαση καταχωρίζονται στο ΟΠΣΑΑ.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι ενημερώνονται με αυτοματοποιημένο email από το Ο.Π.Σ.Α.Α., ότι η αίτηση στήριξης που υπέβαλαν έχει περιληφθεί σε απόφαση ένταξης και θα χρηματοδοτηθεί από το Π.Α.Α. 2014-2020. Το αυτοματοποιημένο μήνυμα παραπέμπει τους δυνητικούς δικαιούχους στο σύνδεσμο του Ο.Π.Σ.Α.Α. απ' όπου μπορούν να λάβουν την Απόφαση Ένταξης.

- 6.3.** Η Απόφαση αναρτάται στη «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ. Επιπλέον **δημοσιοποιείται** με ευθύνη της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων, με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο ή/και κοινοποιείται ατομικά (μέσω ηλεκτρονικού ή απλού ταχυδρομείου) στο δυνητικό δικαιούχο.

7 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

- 7.1** Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, τη συμπλήρωση των αιτήσεων στήριξης και άλλες διευκρινίσεις, υπεύθυνα είναι τα στελέχη της Μονάδας Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	E-MAIL
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠΑΤΣΙΔΗΣ	24610-95960	xapatsidis@mou.gr □
ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΛΑΜΗ	2310-473477	evarlami@mou.gr
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ	210-5275133	dimtheo@mou.gr
ΤΕΡΕΖΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ	210-5275136	tkatsarou@mou.gr
ΦΩΤΗΣ ΚΟΛΟΒΟΣ	210-5275131	fkolovos@mou.gr
ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΟΚΥΘΑ	210-5275010	mkolokytha@mou.gr
ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΟΥΡΤΕΣΗΣ	210-5275137	akourtesis@mou.gr
ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΜΑΤΣΟΥΚΑ	210-5275111	cmatsouka@mou.gr
ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΕΛΛΑΣ	2410-670490	gdellas@mou.gr
ΑΡΕΤΗ ΠΟΖΑΠΑΛΙΔΗ	210-5275025	apozapalidi@mou.gr
ΚΩΣΤΑΣ ΨΥΧΟΥΝΤΑΚΗΣ	210-5275003	kpsichountakis@mou.gr

7.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το ΠΑΑ 2014-2020, το σύστημα διαχείρισης του ΠΑΑ 2014-2020, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο ΠΑΑ 2014-2020, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των αιτήσεων στήριξης βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.agrotikianaptixi.gr. Ο ανωτέρω διαδικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΕΥΔ/ΕΦΔ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το ΠΑΑ 2014-2020 και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

7.3 Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Μονάδα Δημοσίων Υποδομών & Παρεμβάσεων, μεριμνά για την ευρεία δημοσιοποίηση, μέσω του τύπου ή/και ηλεκτρονικά, της πρόσκλησης, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι δυνητικοί δικαιούχοι έλαβαν έγκαιρα γνώση για την ύπαρξη και το περιεχόμενο της πρόσκλησης. Η πρόσκληση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», δημοσιεύεται στις ιστοσελίδες του ΥΠΑΑΤ (www.minagric.gr και www.agrotikianaptixi.gr) καθώς και στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ (www.espa.gr) και κοινοποιείται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς. Σε κάθε περίπτωση, τηρείται αρχείο με τα αποδεικτικά στοιχεία δημοσιοποίησής της.

Το κείμενο που δημοσιεύεται μπορεί να αποτελεί περίληψη της πλήρους πρόσκλησης και να παραπέμπει σε αναλυτικό πληροφοριακό υλικό, το οποίο τίθεται στη διάθεση των ενδιαφερομένων σε έντυπη ή σε ηλεκτρονική μορφή.

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ & ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΔ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Συνημμένα:

- ✓ Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων.

Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις www.agrotikianaptixi.gr, www.minagric.gr και www.espa.gr.

1. Υπόδειγμα Αίτησης στήριξης.
2. Οδηγός Διοικητικού Ελέγχου Αιτήσεων Στήριξης.
3. Οδηγός Προληπτικού Ελέγχου Σταδίων Υλοποίησης Δημοσίων Συμβάσεων.
4. Η υπ' αρ. 165/20277/06-02-2018 (Β' 863) απόφαση της Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων σχετικά με την εξοικονόμηση ύδατος.
5. Κατάλογος Περιοχών που Αντιμετωπίζουν Φυσικούς Περιορισμούς ή Ειδικά Μειονεκτήματα.

Πίνακας Αποδεκτών:**Προς:**

- Περιφέρειες
- Δήμοι

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Σ. Λιβανού
- Γραφείο Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, κ. Γ. Στύλιου
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων & Υποδομών, κ. Δ. Παπαγιαννίδη
- Οργανισμός Πληρωμών & Ελέγχων Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ)
  - Γραφείο Προέδρου, κ. Δ. Μελά
  - Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020, Γραφείο Προϊσταμένου, κ. Ν. Μανέτα
- Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, Γραφείο Προϊσταμένης, κα Π. Πυριοβολή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Οι δικαιούχοι πράξεων που θα ενταχθούν στο ΠΑΑ 2014-2020 αναλαμβάνουν την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρούν την κοινοτική και εθνική νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις και την αειφόρο ανάπτυξη.
- (ii) Να τηρούν τους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΠΑΑ 2014-2020 όπως ισχύει κάθε φορά, από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 ή από την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί τους δεκαοκτώ (18) μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από έξι (6) μήνες από την προθεσμία αυτή. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτών των χρονικών ορίων, η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020 και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της εν λόγω πράξης ή την τροποποίηση της απόφασης ένταξης στην οποία περιλαμβάνονταν (όταν η απόφαση ένταξης αφορά πολλές πράξεις).

- (ii) Να διασφαλίζουν το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνουν έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020 για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων.
- (iv) Να ενημερώνουν έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020 σχετικά με την εξέλιξη της πράξης και να αποστέλλουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική

υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου/υπομέτρου/δράσης ή/και τις απαιτήσεις της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 και της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020.

- (v) Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ με τα δεδομένα και έγγραφα των πράξεων που υλοποιούν και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών.
- (vi) Να διασφαλίζουν την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΑΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις.
- (vii) Να παράσχουν στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 και/ή στους εξωτερικούς αξιολογητές του ΠΑΑ ή άλλους φορείς που έχουν εξουσιοδοτηθεί να εκτελούν καθήκοντα για λογαριασμό της, όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την επίτευξη καθορισμένων στόχων και προτεραιοτήτων.

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020 μέσω των αιτήσεων πληρωμής.
- (ii) Να υποβάλλουν (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου) στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020 και στον ΟΠΕΚΕΠΕ, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020, Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020, ΟΠΕΚΕΠΕ, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους και επιτόπιες επισκέψεις από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο, προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθούν.
- (iii) Να τηρούν τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:

α) Για πράξεις που περιλαμβάνουν επένδυση σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:

- ✓ Παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος.
- ✓ Αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.
- ✓ Ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 ή την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020 ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.

Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνεται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 ή την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ 2014-2020.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχονται ότι τα στοιχεία τους θα δημοσιοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 111 του κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 και ότι τα στοιχεία ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού (ΕΚ) 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων.
- (ii) Να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 808/2014 και του Εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/669 και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΑΑ 2014-2020 που αναφέρονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΠΑΑ 2014-2020.

6. ΑΠΟΔΟΧΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ

Να αποδέχονται ότι τα μηνύματα που αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί στην αίτηση στήριξης, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών.

7. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η μη τήρηση των υποχρεώσεων της απόφασης ένταξης, δύναται να επιφέρει την ανάκληση της απόφασης ένταξης και την επιβολή των διατάξεων για την ανάκτηση των ποσών ως αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων.